

Соціально-економічне становище Запорізької області за 2016 рік

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення в Запорізькій області, за оцінкою, на 1 грудня 2016р. становила 1741698 осіб.

Упродовж січня–листопада 2016р. чисельність населення зменшилася на 11944 особи. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного та міграційного скорочень – на 11103 та на 841 особу відповідно.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 57 народжених.

У січні–листопаді 2016р. обсяг міграційного скорочення збільшився на 88 осіб порівняно з січнем–листопадом 2015р.

Протягом 2016р. 364,0 тис. домогосподарств призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії, з них у міських поселеннях – 284,6 тис., у сільській місцевості – 79,4 тис. домогосподарств.

Загальна сума призначених субсидій протягом 2016р. становила 216,2 млн.грн, при цьому в міських поселеннях – 159,1 млн.грн, у сільській місцевості – 57,1 млн.грн.

Середня сума призначеної субсидії на одне домогосподарство в грудні 2016р. склала 1139,1 грн.

Крім того, протягом 2016р. 43,3 тис. домогосподарств звернулися за субсидіями готівкою для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, з них у міських поселеннях – 12,1 тис., у сільській місцевості – 31,2 тис. домогосподарств. Призначено субсидії 35,3 тис. домогосподарств на суму 63,7 млн.грн, з них у міських поселеннях – 11,3 тис. домогосподарств на 21,8 млн.грн, у сільській місцевості – 24,0 тис. домогосподарств на 41,9 млн.грн.

Середній розмір призначеної субсидії цього виду на одне домогосподарство в грудні 2016р. становив 2045,3 грн.

Протягом 2016р. субсидії готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива отримали 37,0 тис. домогосподарств на суму 86,4 млн.грн, з них у міських поселеннях – 12,2 тис. домогосподарств на 29,0 млн.грн, у сільській місцевості – 24,8 тис. домогосподарств на 57,4 млн.грн.

Заборгованість населення за житлово-комунальні послуги на кінець грудня 2016р. становила: централізоване опалення та гаряче водопостачання – 607,5 млн.грн, газопостачання – 430,3 млн.грн, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 124,6 млн.грн, централізоване водопостачання та водовідведення – 113,4 млн.грн, вивезення побутових відходів – 22,6 млн.грн.

Крім того, за електроенергію населенням області сплачено в грудні 2016р. 105,6 млн.грн. Заборгованість населення за електроенергію склала на кінець грудня 2016р. 150,1 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

Середньомісячна кількість економічно активного населення віком 15–70 років за 9 місяців 2016р. становила 817,1 тис. осіб, з них 737,9 тис., або 90,3% були зайняті економічною діяльністю, решта – 79,2 тис., або 9,7% не мали роботи, але активно її шукали як самостійно, так і за допомогою державної служби зайнятості, тобто відповідно до методології Міжнародної організації праці (МОП) класифікувалися як безробітні. Рівень зайнятості населення віком 15–70 років порівняно з відповідними даними 2015р. зменшився на 0,5 в.п. та складав 56,2%, а серед населення працездатного віку – на 0,1 в.п. та 65,2% відповідно. Рівень безробіття (за методологією МОП) серед економічно активного населення віком 15–70 років за 9 місяців 2016р. порівняно з 9 місяцями 2015р. збільшився на 0,3 в.п. та становив 9,7%. Цей показник серед осіб працездатного віку в 3,2 раза перевищував рівень зареєстрованого безробіття, розрахований по відношенню до економічно активного населення працездатного віку (10,0% проти 3,1%).

Кількість зареєстрованих безробітних, які отримали статус безробітного впродовж 2016р., становила 76,5 тис. осіб. При цьому кількість зареєстрованих безробітних за місяць збільшилась на 14,3% та на кінець грудня 2016р. становила 23,3 тис. осіб. Допомогу по безробіттю в грудні отримували 77,1% осіб, які мали статус безробітного.

Із загальної кількості безробітних 50,7% складали жінки, 37,3% – молодь у віці до 35 років, 36,3% – особи, які мають додаткові гарантії в сприянні працевлаштуванню, 36,7% – це мешканці сільської місцевості.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області в порівнянні з попереднім місяцем збільшився на 0,3 в.п. та на кінець грудня 2016р. становив 2,2% населення працездатного віку. В міських поселеннях показник збільшився на 0,1 в.п., а в сільській місцевості – на 0,8 в.п. та на кінець грудня 2016р. він склав 1,8% і 3,5% відповідно.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, в грудні 2016р. порівняно з листопадом п.р. зменшилась у 3,3 раза та становила 0,5 тис. осіб.

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом (22,2% загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників

сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,0%).

Навантаження зареєстрованих безробітних на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) в порівнянні з листопадом 2016р. збільшилось у 3,8 раза та на кінець грудня 2016р. становило 46 осіб. По містах та районах області значення цього показника коливалось від 16 осіб у м.Запоріжжі до 464 осіб у К-Дніпровському районі.

За сприянням державної служби зайнятості в грудні 2016р. було **працевлаштовано** 1,0 тис. осіб, або 3,6% громадян, які мали статус безробітного в цьому періоді, в порівнянні з листопадом п.р. цей показник зменшився в 1,6 раза.

Серед зареєстрованих безробітних, що отримали роботу в грудні 2016р., жінки становили 56,2%, молодь у віці до 35 років – 42,5%.

Частка працевлаштованих осіб зменшилась на 2,6 в.п. у порівнянні з листопадом 2016р. та в грудні 2016р. становила 3,6% громадян, які мали статус зареєстрованого безробітного в цьому місяці.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували **допомогу по безробіттю** впродовж грудня 2016р., становила 14,2 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 1729 грн, що на 8,1% більше законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1600 грн).

Оплата праці та соціально-трудові відносини

Розмір середньомісячної **номінальної заробітної плати** одного штатного працівника в листопаді 2016р. в 3,7 раза перевищив законодавчо встановлений рівень прожиткового мінімуму для працездатних осіб (1450 грн) та становив 5302 грн, що на 0,6% менше, ніж у жовтні 2016р. і на 17,7% більше, ніж у аналогічному місяці 2015р. У січні–листопаді 2016р. в порівнянні з аналогічним періодом 2015р. він зріс на 21,0% (або на 867 грн) та становив 4993 грн.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (8715 грн), постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (8593 грн) та добувної промисловості і розроблення кар'єрів (8505 грн).

До групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої складає 38–52% середньообласного рівня, відносяться працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, а також виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у листопаді 2016р. в порівнянні з жовтнем 2016р. зменшилась на 1,6%, а відносно листопада 2015р. вона збільшилась на 5,7%. За січень–листопад 2016р. по відношенню до аналогічного періоду 2015р. вона збільшилась на 7,0%.

Сума несплаченої заробітної плати за листопад 2016р. збільшилась на 9,9 млн.грн, або на 15,2% та на 1 грудня 2016р. становила 75,5 млн.грн, що на 29,4% більше, ніж на початок 2016р.

У цілому по економіці обсяг несплаченої заробітної плати на початок грудня 2016р. становив 3,8% фонду оплати праці, нарахованого за листопад.

Із загальної суми заборгованості на 1 грудня 2016р. 80,6% складає борг працівникам економічно активних підприємств. За листопад 2016р. сума заборгованості з виплати заробітної плати по цих підприємствах збільшилась на 16,4% та становила 60,8 млн.грн.

Протягом місяця найвагомніше збільшення суми заборгованості відбулось у працівників економічно активних підприємств водопостачання, каналізації, поводження з відходами (в 3,1 раза), виробництв: металургійного, готових металевих виробів, крім машин і устаткування (в 2,2 раза), комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (в 2 рази), меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин і устаткування (в 1,9 раза).

Зменшення суми заборгованості з виплати заробітної плати відбулось лише в професійній, науковій та технічній діяльності (на 3,1%).

Серед міст та районів області вагоме збільшення суми боргу спостерігалось у Мелітопольському (в 2 рази), Якимівському (в 1,4 раза), Більмацькому, Василівському та Оріхівському районах (у 1,3 раза по кожному).

При цьому зменшення суми боргу не спостерігалось у жодному з районів та міст області.

На 1 грудня 2016р. **вчасно не отримали заробітну плату** 8,9 тис. працівників, зайнятих на економічно активних підприємствах (2,4% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб і більше) в середньому по 6853 грн кожен. Значно вищим цей показник був у працівників виробництва електричного устаткування (18197 грн), мистецтва, спорту, розваг та відпочинку (16162 грн), а також професійної, наукової та технічної діяльності (12162 грн).

На 1 грудня 2016р. заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів відсутня.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури протягом 2016р. обліковано 47856 кримінальних правопорушень, з числа яких 47218 виявлено органами внутрішніх справ.

Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 17603 злочини (36,8%) – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 80,4% становили злочини проти власності, по 3,7% – злочини проти життя та здоров'я особи, а також злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 2,8% – злочини в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 2,5% – злочини проти безпеки руху та експлуатації

транспорту, 1,3% – злочини проти правосуддя, 1,2% – злочини в сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 1,0% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 0,9% – злочини проти громадського порядку та моральності, 0,8% – злочини проти громадської безпеки, 0,7% – злочини в сфері господарської діяльності.

Протягом 2016р. обліковано 100 очевидних умисних вбивств та замахів на вбивство, 7 зґвалтувань та замахів на зґвалтування. Кількість випадків умисних тяжких тілесних ушкоджень становила 148.

Протягом 2016р. обліковано 853 крадіжки державної власності та 25681 приватної власності, з числа яких 11,9% – крадіжки з квартир. Кількість зареєстрованих грабежів та розбійних нападів склала 2262 випадки.

Протягом 2016р. від кримінальних правопорушень потерпіло 43199 осіб. Внаслідок злочинних дій загинуло 328 осіб.

Правоохоронними органами протягом 2016р. виявлено 5557 осіб, які вчинили кримінальні правопорушення. З числа виявлених осіб 10,7% – жінки, 3,5% – діти до 18 років. Кожний другий з числа осіб, причетних до злочинів, раніше вже ставав на злочинний шлях, кожний сьомий скоїв його в стані алкогольного сп'яніння, 11,6% вчинили злочин у групі. З числа виявлених осіб, які вчинили злочини, 68,9% працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали та не навчались, 13,0% – безробітних.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібно́ї торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснювали діяльність з роздрібно́ї торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у 2016р. становив 55400,7 млн.грн, що на 5,5% більше обсягів 2015р.

Обсяг роздрібно́го товарообороту підприємств, що здійснювали діяльність з роздрібно́ї торгівлі у 2016р. становив 25348,7 млн.грн і у порівняних цінах проти 2015р. збільшився на 5,3%. Обсяг роздрібно́го товарообороту у грудні 2016р. становив 2662,6 млн.грн і у порівняних цінах збільшився як проти попереднього місяця на 16,0%, так і проти грудня попереднього року – на 10,9%.

Сільське господарство

У 2016р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва (за попередніми даними) порівняно з 2015р. становив 98,4%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 102,7%, у господарствах населення – 93,6%.

За попередніми даними, господарствами всіх категорій у 2016р. одержано 2624,6 тис.т зерна (у вазі після доробки), що на 3,8% менше, ніж у 2015р., у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 1967,1 тис.т (на 4,6% менше). Зменшення обсягів зернових культур відбулося за рахунок зменшення зібраної площі озимих культур на 92,1 тис.га, або на 13,7%.

Валовий збір пшениці (включаючи тритикале) в 2016р. становив 1712,8 тис.т (на 13,4% менше, ніж торік), ячменю – 588,0 тис.т кукурудзи на зерно – 148,4 тис.т (більше, ніж у 2015р., відповідно на 16,3 та на 7,6%).

Виробництво насіння соняшнику в усіх категоріях господарств збільшилось на 3,2% і становило 992,8 тис.т за рахунок збільшення зібраної площі на 12,3%.

Картоплі накопано 263,7 тис.т (на 2,0% більше, ніж у 2015р.). Збільшення виробництва картоплі відбулося за рахунок зростання урожайності на 9 ц (у 2015р. вона становила 111 ц з 1 га).

Виробництво овочів у 2016р. склало 392,0 тис.т, що менше ніж у 2015р. на 10,0%.

За рахунок зниження врожайності плодів та ягід на 3,0 ц, їх виробництво зменшилось проти 2015р. на 7,3% і склало 61,8 тис.т.

За попередніми даними, вироблено основних видів тваринницької продукції в 2016р.: м'яса (реалізовано на забій у живій масі) – 76,3 тис.т, молока – 259,4 тис.т, яєць – 701,2 млн.шт. Порівняно з 2015р. загальні обсяги виробництва м'яса, яєць та молока зменшилися відповідно на 9,8%, на 2,7% та на 0,5%.

У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка свиней становила 69,6% (у 2015р. – 71,1%), птиці всіх видів – 22,4% (21,6%), великої рогатої худоби – 7,5% (6,4%).

У 2016р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) обсяг вирощування худоби та птиці в порівнянні з 2015р. зменшився на 12,9%. Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зменшилися на 1,0%, свиней – на 2,6% та становили відповідно 474 г та 412 г.

Відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації на забій становило 111,3% (торік – 108,4%).

Станом на 1 січня 2017р. у всіх категоріях господарств нараховувалося великої рогатої худоби 108,1 тис.голів, у т.ч. корів – 58,5 тис.голів, свиней – 267,7 тис.голів, овець та кіз – 59,0 тис.голів, птиці всіх видів – 5841,3 тис.голів. Проти 1 січня 2016р. темпи зростання (зменшення) чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у т.ч. корів, становили відповідно 103,1% та 99,8%, свиней – 88,0%, овець та кіз – 105,4%, птиці всіх видів – 96,1%.

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 81,5% загальної чисельності великої рогатої худоби (торік – 79,8%), у т.ч. корів – 87,9% (87,7%), свиней – 34,4% (33,7%), овець та кіз – 83,9% (84,1%) і птиці всіх видів – 46,2% (48,3%).

Промисловість

У грудні 2016р. обсяги промислового виробництва в області знизились як проти попереднього місяця п.р. на 2,9%, так і проти грудня 2015р. – на 3,4%. У цілому за 2016р. порівняно з попереднім роком зафіксоване скорочення виробництва на 3,3% (за січень–листопад – також на 3,3%).

Зменшення обсягів промислового виробництва в звітному році проти 2015р. сталося в результаті скорочення виробництва на підприємствах добувної промисловості і розроблення кар'єрів та з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря на 4,2% та на 13,6% відповідно. Разом з цим на підприємствах переробної промисловості виробництво збільшилось на 0,3%.

Слід зазначити, що в переробній промисловості зафіксовано зростання у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, коксу та продуктів нафтоперероблення, виробництві гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції.

Зниження рівня промислового виробництва в грудні 2016р. порівняно з листопадом п.р. було обумовлене спадом обсягів у переробній промисловості та добувній промисловості і розробленні кар'єрів на 5,2% та на 3,9% відповідно. На підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря виробництво зросло на 4,6%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** у 2016р. відбувся спад виробництва проти 2015р. на 4,2%.

Зменшилось виробництво руд залізних неагломерованих, концентратів залізорудних агломерованих, граніту необробленого або начорно обробленого, пісків природних. Проте, збільшився видобуток гранул, щебеню (каменю дробленого), крихти та порошку, гальки і гравію, каоліну, глин вогнетривких.

У **переробній промисловості** обсяг виробництва у 2016р. проти аналогічного періоду попереднього року збільшився на 0,3%.

На підприємствах із **виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів** обсяг виробництва у 2016р. порівняно з попереднім роком зріс на 1,3%.

Більше, ніж у 2015р. було вироблено м'яса свиней у відрубках, солоного, сушеного чи копченого (на 6 т), соєвої, соняшникової олії нерафінованої та рафінованої (на 9851 т, на 8216 т та на 178 т відповідно), молока та вершків, жирністю більше 6% (на 1078 т), масла вершкового (на 26 т), а також м'яса свійської птиці свіжого чи охолодженого, м'яса риби замороженого без кісток, риби та оселедців солоних, маргарину і жирів харчових подібних, круп ячних, тортів, печива солодкого і вафель, шоколаду та готових харчових продуктів, що містять какао, виробів кондитерських цукрових, що не містять какао, оцту та замінників оцту, одержаних з оцтової кислоти, продуктів молоковісних, горілки, лікерів, води натуральної мінеральної негазованої та газованої, напоїв безалкогольних.

Менше було вироблено м'яса великої рогатої худоби свіжого та охолодженого (на 197 т), м'яса свиней свіжого чи охолодженого (на 710 т), субпродуктів харчових свіжих чи охолоджених (на 184 т), м'яса свійської птиці замороженого (на 229 т), виробів ковбасних (на 669 т), продуктів готових та консервованих з м'яса чи субпродуктів інших (на 1358 т), риби замороженої нерозібраної морської (на 327 т), риби переробленої чи консервованої в інший спосіб, крім готових страв з риби (на 277 т), молока обробленого рідкого (на 12,0 тис.т), йогуртів та інших ферментованих чи сквашених молока та вершків (на 227 т), борошна (на 3199 т), хліба та хлібобулочних виробів (на 661 т), а також сиру свіжого неферментованого, сирів жирних, гороху лущеного полірованого, круп з пшениці та пшоняних, тістечок, виробів здобних, пряників та виробів подібних, майонезу, спреїв та пива.

Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів. Виробництво продукції в цій сфері за звітний рік зменшилось порівняно з 2015р. на 4,1%.

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** у 2016р. виробництво скоротилось проти попереднього року на 3,7%.

На підприємствах із **виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення** обсяги виробництва у звітному році зросли відносно 2015р. на 5,4%.

Більше в області було вироблено коксу та напівкоксу з вугілля кам'яного, смол кам'яновугільних, олив і мастил нафтових.

У **виробництві хімічних речовин і хімічної продукції** індекс промислової продукції у 2016р. порівняно з попереднім роком становив 92,4%.

Зменшилось виробництво сполук неорганічних, фосфідів, карбідів, гідридів, нітридів, азидів, силіцидів та боридів, сполук сіркоорганічних та сполук органічно-неорганічних інших, масел та продуктів високотемпературної перегонки смоли кам'яновугільної, силіконів у первинних формах, засобів мийних та засобів для чищення, засобів косметичних для манікюру й педикюру, рідин гальмівних гідравлічних; антифризів й антиобліднювачів готових, засобів для травлення металевих поверхонь, речовин в'язучих для використання у виробництві ливарних форм або стержнів, добавок для цементів, будівельних розчинів і бетонів готових.

Разом з цим, збільшилось виробництво діоксиду вуглецю та сполук кисневих неметалів неорганічних інших, металоїдів, галогенідів металів, сульфідів, сульфітів та сульфатів, ціанідів, оксидів ціанідів та ціанідів комплексних, полімерів вінілхлориду або олефінів галогенованих інших у первинних формах, фарб та лаків на основі поліефірів, акрилових і вінілових полімерів у неводному середовищі, фарб та лаків інших, сикативів готових, гліцерину, мила, речовин і засобів поверхнево-активних органічних, що використовуються як мило.

У підсекції з **виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** приріст обсягів виробництва у звітному році проти 2015р. становив 8,9%.

Більше, ніж у 2015р. було вироблено гуми невулканізованої та виробів з неї, труб, трубок та шланг з гуми вулканізованої, стрічок конвейєрних або пасів привідних з гуми вулканізованої, тканин текстильних прогумованих (крім тканин кордних), мішків та пакетів з полімерів етилену, посуду столового і кухонного, інших виробів домашнього вжитку та виробів для туалетних кімнат з пластмас, деталей з'єднувальних та фурнітури для меблів, транспортних засобів та виробів подібних з пластмас, виробів вогнетривких, елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, жорен, каменів гострильних, кругів шліфувальних та виробів подібних, без обрамлення, сумішей асфальтових для дорожнього покриття, графіту штучного.

Натомість, знизився випуск мононитки завтовшки більше 1 мм, стержнів, прутків та профілів з пластмас, виробів будівельних з пластмас, виробів санітарно-технічних керамічних, вапна негашеного, гашеного та гідралічного, каменю декоративного і будівельного обробленого іншого і виробів з нього, корунду штучного.

Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування. У звітному році у галузі відбулося зниження виробництва на 0,9% проти 2015р.

Менше, ніж у 2015р. було вироблено конструкцій інших та їх частин, плит, прутків, кутиків, профілів та виробів подібних з металів чорних або алюмінію (на 2869 т), дроту колючого з металів чорних, дроту крученого (проводу багатожильного), канатів, тросів, шнурів плетених та виробів подібних, з міді або алюмінію, без електричної ізоляції (на 775 т), раковин та умивальників з нержавіючої сталі (на 16,1 тис.шт) та деяких інших позицій металовиробів.

Зменшився також випуск сталі без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям, прутків та стержнів (не у бухтах) інших зі сталі нелегованої, прутків та профілів суцільних холоднотягнутих зі сталі нелегованої, прутків, стержнів та профілів з алюмінію та з міді, титану і виробів з нього.

Поряд з цим, збільшилось виробництво феросплавів, готового прокату чорних металів, прутків та стержнів (не у бухтах) інших як зі сталі нержавіючої, так і зі сталі іншої легованої, труб та трубок, профілів порожнистих зі сталі, прутків та профілів суцільних холоднотягнутих зі сталі легованої, крім нержавіючої, профілів незамкнутих, отриманих холодним штампуванням чи гнуттям зі сталі нелегованої, листів профільованих (ребристих) холоднодеформованих або оброблених у холодному стані зі сталі нелегованої, дроту сталюого, з алюмінію та з міді, міді як рафінованої, так і нерафінованої, а також деяких позицій металовиробів, зокрема, резервуарів, цистерн, баків та контейнерів подібних з металів чорних або алюмінію, місткістю більше 300 л (на 511 т), дроту, прутків, трубок, пластин, електродів з покриттям або з осердям із флюсового матеріалу (на 2956 т), виробів столових, кухонних побутових та їх частин з металів чорних, міді або алюмінію (на 284 т), тощо.

На підприємствах **машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування** у звітному році відбулося скорочення виробництва на 1,3% проти 2015р.

Менше, ніж у 2015р. було випущено приладів для вимірювання електричних величин та іонізуючого випромінювання, панелей комутаційних та інших комплектів електричної апаратури для комутації або захисту на напругу не більше 1000 В, люстр та інших світильників електричних стельових та настінних, прожекторів та подібних світильників вузьконапрявленого світла, електродів вугільних та інших виробів з графіту чи матеріалів вуглецевих інших для використання в електротехніці, pomp та систем гідралічних, клапанів редукційних, регульовальних, зворотних та запобіжних, корпусів підшипників і підшипників ковзання, коліс та передач зубчастих, гвинтів ходових кулькових та роликкових, коробок передач і перемикачів швидкостей, теплообмінників, устаткування холодильного або морозильного та pomp теплових, крім устаткування подібного побутового, пługів відвальних, борон (крім дискових), сепараторів для молока відцентрових.

Поряд з цим, збільшився випуск компасів для визначення напрямку; інших навігаційних інструментів та приладів, приладів для контролю інших фізичних характеристик, електричних трансформаторів, елементів баластних для ламп і трубок газорозрядних, перетворювачів статичних, котушок індуктивності, апаратури електричної для комутації або захисту електричних схем на напругу як більше 1000 В, так і не більше 1000 В, проводу ізолюваного обмотувального, провідників електричних на напругу не більше 1000 В, пристроїв електромонтажних, печей інших, котлів для варіння, плит кухонних, грилів та ростерів, двигунів та установок силових гідралічних та пневматичних лінійної дії, установок гідралічних, pomp відцентрових інших для перекачування рідин, турбокомпресорів, валів трансмісійних та кривошипів, муфт та пристроїв для з'єднання валів, автотрансформаторів, пилососів ланцюгових з вбудованим двигуном неелектричним, обладнання та пристроїв для фільтрування й очищення повітря і газів, вогнегасників, сівалок, розкидачів та розподільовачів органічних і мінеральних добрив, косарок.

Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. У 2016р. галузь зменшила показники виробництва на 13,6%.

Електроенергії було вироблено 39679,3 млн.кВт·год (на 16,8% менше) та 5444,3 тис.Гкал пари та гарячої води (на 1,0% більше).

Будівництво

У 2016р. підприємствами області **виконано будівельних робіт** на суму 1557,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції у 2016р. порівняно з 2015р. становив 89,8%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння склали 61,7% загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 26,8% та 11,5% відповідно.

Транспорт

У 2016р. підприємствами транспорту перевезено 17,9 млн.т вантажів, що на 1,0% менше обсягу 2015р. Вантажооборот становив 8720,2 млн.ткм і збільшився на 10,0%.

Залізничним транспортом відправлено вантажів на 5,2% менше обсягу 2015р. Зменшилося відправлення нафти і нафтопродуктів на 63,6%, коксу – на 37,1%, будівельних матеріалів – на 20,1%, руди залізної і марганцевої – на 4,0%. У той же час збільшилось відправлення лісових вантажів у 2,5 раза, хімічних і мінеральних добрив – на 17,4%, зерна і продуктів перемолу – на 17,1%, брухту чорних металів – на 6,4%, кам'яного вугілля – на 6,0%, чорних металів – на 5,0%.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у 2016р. перевезено 3762,9 тис.т вантажів, що в порівнянні з 2015р. на 13,8% більше, та виконано вантажооборот в обсязі 765,6 млн.ткм, що на 13,3% більше.

Кількість перевезених вантажів авіаційним транспортом збільшилась на 15,5% та склала 0,6 тис.т. Вантажооборот збільшився у 2 рази та склав 2126,7 тис.ткм.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 134,1 млн. пасажирів, або 92,2% обсягу 2015р. та виконано пасажирооборот в обсязі 2451,6 млн.пас.км, або 107,5%.

Залізничним транспортом у 2016р. відправлено на 3,2% пасажирів більше.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 62,8 млн. пасажирів, що склало 94,2% обсягу 2015р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилось на 10,7% і склало 17,2 млн. пасажирів.

Обсяг перевезень пасажирів водним транспортом у 2016р. скоротився на 19,8%.

Авіаційним транспортом перевезено 52,8 тис. пасажирів, що на 18,7% більше попереднього року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у 2016р. проти 2015р. зменшився на 13,1% і становив 53,2 млн. пасажирів. Кількість платно перевезених пасажирів зменшилась на 10,4% і становила 16,4 млн. пасажирів.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–листопаді 2016р. експорт **товарів** становив 2074,5 млн.дол. США, імпорт – 887,5 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1187,0 млн.дол.

У порівнянні з січнем–листопадом 2015р. обсяги експортних поставок скоротились на 22,6%, імпортних – на 11,8%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,34 (у січні–листопаді 2015р. – 2,66).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 146 країн світу.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 611,1 млн.дол., або 29,5% загального обсягу експорту (у січні–листопаді 2015р. – 756,9 млн.дол., або 28,3%).

Найсуттєвіші експортні поставки серед країн ЄС здійснювались до Польщі – 5,9% загального обсягу експорту (чорні метали, руди, шлак і зола, вироби з чорних металів), Італії – 5,7% (чорні метали, зернові культури, продукти неорганічної хімії), Болгарії – 4,0% (чорні метали), Чехії – 2,3% (руди, шлак і зола, чорні метали, продукти неорганічної хімії), Німеччини – 2,1% (чорні метали, продукти неорганічної хімії, інші недорогocінні метали); до інших країн – Російської Федерації – 22,2% (механічне обладнання, чорні метали, електричні машини), Туреччини – 11,9% (чорні метали, мідь і вироби з неї, залишки і відходи харчової промисловості), Індії – 5,3% (жири та олії тваринного або рослинного походження, механічне обладнання, чорні метали), Єгипту – 3,8% (зернові культури, чорні метали, м'ясо та їстівні субпродукти), Лівану – 2,1% (чорні метали, зернові культури), Білорусі – 2,0% (залишки і відходи харчової промисловості, чорні метали, електричні машини).

Порівняно з січнем–листопадом 2015р. збільшився експорт товарів до Єгипту на 28,8%, Білорусі – на 13,4%, Чехії – на 9,7%, Лівану – на 5,5%, Польщі – на 0,9%, але зменшився експорт до Російської Федерації на 33,4%, Німеччини – на 28,1%, Індії – на 28,0%, Болгарії – на 27,6%, Італії – на 21,5%, Туреччини – на 13,0%.

Основу товарної структури експорту складали: чорні метали – 51,7% (менше на 19,2% проти січня–листопада 2015р.), механічне обладнання – 13,5% (менше на 46,1%), жири та олії тваринного або рослинного походження – 6,6% (більше на 3,5%), зернові культури – 5,7% (менше на 18,3%), електричні машини – 3,0% (менше на 30,4%), руди, шлак і зола – 2,7% (менше на 5,2%), залишки і відходи харчової промисловості – 2,2% (більше на 31,6%).

Імпорт з країн Європейського Союзу становив 321,9 млн.дол., або 36,3% загального обсягу імпорту (у січні–листопаді 2015р. – 273,6 млн.дол., або 27,2%).

Найбільші надходження здійснювались серед країн ЄС з Німеччини – 11,3% загального обсягу імпорту (механічне обладнання, пластмаси, полімерні матеріали, інші готові текстильні вироби), Польщі – 4,0% (інші готові текстильні вироби, механічне обладнання, літальні апарати), Франції – 2,6% (механічне обладнання, засоби наземного транспорту, крім залізничного, різноманітна хімічна продукція), Литви – 2,4% (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки), Словаччини – 2,0% (сіль, сірка, землі та каміння, механічне обладнання, прилади та апарати оптичні, фотографічні), Італії – 2,0% (механічне обладнання, інші вироби з недорогocінних металів, алкогольні і безалкогольні напої та оцет); серед інших країн – з Російської Федерації – 30,3% (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, нікель і вироби з нього, механічне обладнання), Китаю – 9,7% (механічне обладнання, різноманітна хімічна продукція, керамічні вироби), Туреччини – 3,8% (сіль, сірка, землі та каміння,

насіння і плоди олійних рослин, чорні метали), США – 3,7% (засоби наземного транспорту, крім залізничного, насіння і плоди олійних рослин, риба і ракоподібні), Білорусі – 2,5% (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, механічне обладнання, скло та вироби із скла), Норвегії – 2,4% (риба і ракоподібні, нікель і вироби з нього, механічне обладнання).

Порівняно з січнем–листопадом 2015р. зріс імпорт з Литви в 26,8 раза, Франції – на 79,6%, Італії – на 52,1%, Китаю – на 45,6%, США – на 23,8%, Німеччини – на 23,4%, Туреччини – на 0,2%. Однак менше ввезено товарів зі Словаччини на 36,8%, Російської Федерації – на 32,2%, Білорусі – на 29,9%, Норвегії – на 26,5%, Польщі – на 14,7%.

Основу імпортних надходжень складали: палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 19,4% (менше на 34,5% проти січня–листопада 2015р.), механічне обладнання – 16,8% (більше на 32,2%), нікель і вироби з нього – 6,3% (менше на 25,9%), чорні метали – 6,1% (менше на 4,1%), риба і ракоподібні – 5,8% (більше на 32,9%), сіль, сірка, землі та каміння – 4,2% (менше на 3,1%), засоби наземного транспорту, крім залізничного – 4,0% (більше в 2,1 раза), електричні машини – 3,3% (менше на 0,7%), пластмаси, полімерні матеріали – 3,1% (менше на 11,5%), різноманітна хімічна продукція – 2,8% (більше на 11,8%), інші готові текстильні вироби – 2,3% (менше на 37,4%).

Споживчі ціни

Ціни на споживчому ринку області в 2016р. зросли на 12,3%.

Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива підвищилась на 48,8%. Алкогольні напої, тютюнові вироби подорожчали на 23,6%. Вартість послуг освіти зросла на 11,2%. Ціни ресторанів та готелів підвищились на 9,4%. Подорожчання у сферах охорони здоров'я склало 9,1%, транспорту – 8,9%. Товари та послуги відпочинку і культури зросли в ціні на 5,0%, різні товари та послуги – на 3,0%, послуги зв'язку – на 2,9%, предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла – на 2,3%. Продукти харчування та безалкогольні напої стали дорожчими на 1,7%. Натомість вартість одягу і взуття знизилась на 0,6%.